

บรรณานุกรม

หนังสือ

พระไตรปิฎกฉบับสยามรัฐ. เล่ม 11. พระนคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย,
2502.

____. เล่ม 12. พระนคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย, 2502.

____. เล่ม 13. พระนคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย, 2470.

____. เล่ม 14. พระนคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย, 2499.

____. เล่ม 29. พระนคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย, 2500.

____. เล่ม 30. พระนคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย, 2502.

เอลวา บี การ์ดเนอร์. หม่อมในเมืองแขก. แปลโดยอมราวดี. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดวงกมล, 2519.

วิทยานิพนธ์

เสาวภา เจริญขวัญ. "ประเพณีการแต่งงานของอินเดียในสมัยพระเวท" วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต แผนกภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหา-
วิทยาลัย, 2520.

Books

- Abhedananda S. India and Her People. 6th.ed. Calcutta :
Ramakrishna Vedanta Math, 1945.
- Aiyar, C.P. Ramaswami. The Cultural Heritage of India. Vol. II.
2d ed. Calcutta : The Ramakrishna Mission Institute of
Culture, 1958.
- Basham, A.L. The Wonder that Was India. 3d rev.ed. London :
Sidgewick & Jackson, 1967.
- Bühler, George, tr. The Sacred Laws of the Aryas. Part I. The
Sacred Books of the East. Vol. II. Oxford : The Clarendon
Press, 1879.
Part II. Vol. XIV, 1882.
- Cowell, E.B. Maitri of Maitrāyaṇīya Upanishads. London : The
Asiatic Society of Bengal, 1870.
- Das, Abhinav Chandra. Rgvedic Culture. Calcutta : R. Cambay
& Co; 1925.
- Dubois Abbé I. Hindu Manners, Customs and Ceremonies.
Translated by Beauchamp K. Henry. Oxford : The
Clarendon Press, 1899.

Dutt, Nripendra Kumar. The Origin and Growth of Caste in India.

Vol. I. Calcutta : Firma K.L. Mukhopadhyay, 1968.

Eggeling, Julius, tr. The Satapatha Brāhmana. Part I. The Sacred Books of the East. Vol. XII edited by F. Max Muller. Oxford : The Clarendon Press, 1882.

Part II. Vol. XXVI, 1885.

Part III. Vol. XLI, 1894.

Part IV. Vol. XLII, 1897.

Part V. Vol. XLIV, 1900.

Fick, Richard. The Social Organization in North - East India in Buddha's Time. Calcutta : The University of Calcutta, 1920.

Gokhale, B.G. Ancient India. 4th.ed. Bombay : Asia Publishing House, 1959.

Griffith, T.H. Ralph, tr. The Hymns of the Rgveda. Delhi : Motilal Banarsidass, 1973.

Havell, B.E. Benares, the Sacred City. London : Blackie & Son, 1905.

Hume, Robert Earnest, tr. The Thirteen Principal Upanishads. London : Oxford University Press, 1920.

Kane, Pandurang Vaman. The History of Dharmasāstra. Vol. I.
Part II. 2d ed. Poona : Bhandarkar Oriental Research
Institute, 1975.

Vol. II. Part I. 2d ed., 1974.

Keith, Arthur Berridale. A History of Sanskrit Literature.
London : Oxford University Press, 1920.

_____. translated The Veda of the Black Yajus School
Entitled Taittiriya Sanhita. The Harvard Oriental
Series. Vol. XVIII - XIX. edited by Charles Rockwell
Lanman. Massachusetts : The Harvard University Press,
1914.

_____. tr. Rgveda Brahmanas : The Aitareya and Kausitaki Brāhmanas
of the Rgveda. The Harvard Oriental Series. Vol. XXV.
edited by Charles Rockwell Lanman. Massachusetts : the
Harvard University Press, 1920.

Kosambi, D.D. Ancient India. New York : Pantheon Books, 1965.

Macdonell, Arthur Anthony. A History of Sanskrit Literature.
2d ed. Delhi : Motilal Banarsidass, 1971.

_____. A Vedic Reader for Students. London : Oxford Univer-
sity Press, 1917.

Macdonell, Arthur Anthony. The Vedic Mythology. Varanasi :

Indological Book House, 1971.

Macdonell, Arthur Anthony and Keith, Arthur Berridale.

Vedic Index of Names and Subjects. 2 Vols. London :

John Murray, 1912.

Majumdar, D.N. Races and Culture of India. 4th. rev. and

enl. Bombay : Asia Publishing House, 1961.

Majumdar, R.C. Ancient India. 6th. ed. rev. Delhi :

Motilal Banarsidass, 1971.

_____ . The History and Culture of the Indian People.

4th. imp. Bombay : Bharatiya Vidya Bhavan, 1965.

Masson - Oursel, Paul. Ancient India and Indian

Civilization. London : Trubner & co; 1934.

Muir, J. The Original Sanskrit Texts. Vol. I. 2d ed.

London : Trubner & co; 1872.

Müller, F. Max. The Ancient Sanskrit Literature. 2d ed.

London : William and Norgate, 1860.

_____ ed., The Upanishads. Part I. The Sacred Books of

the East. Vol. I. London : Oxford University Press,

1879.

- Oldenberg, Herman, tr. The Grhya - Sūtras. Part I. The Sacred Books of the East. Vol. XXIX. ed. F. Max Müller, London : Oxford University Press, 1886.
- Rapson, E.J., ed. The Cambridge History of India. Vol. I : Ancient India. Cambridge : The University Press, 1922.
- Samasrami, Pandit Satyavrata, ed. Aitareya Brāhmaṇa. Calcutta : The Asiatic Society of Bengal, 1896.
- Senart, Emile. Caste in India. Delhi : Datta Book Center, 1930.
- Sontakke, N.S. and Kashikar, C.G., ed. Rgveda Saṁhitā with Commentary of Sāyanācārya. Vol. IV. Poona : M.S. Sontakke, 1946.
- Tattwanada, Swami. Ancient Indian Culture at a Glance. Calcutta : Nirmalendu Bikash Sen Gupta, 1962.
- Tiwari, Chitra. Śūdras in Manu. Delhi : Motilal Banarsidass, 1963.
- Upadhyaya, Ganga Prasad. Vedic Culture. Delhi : Sarvadeshika Arya Pratinidhi Sabha, 1949.

Vedantavagisa, Anandachandra, ed. Lātyayana Srāuta Sūtra.

Calcutta : The Asiatic Society of Bengal, 1872.

Weber, Albrecht. The History of Indian Literature.

translated by John Mann and Theodore Zachariae.

The Chowkhamba Sanskrit Series. Vol. V. 7th ed.

Varanasi : The Chowkhamba Sanskrit Series Office,
1874.

_____, ed. The White Yajurveda Part I. The Vājasaneyi

Saṁhitā. London : William and Morgate, 1852.

Part II. The Satapatha Brāhmana, 1855.

Part III. The Kātyāyana Srāuta Sūtra, 1858.

Whitney, William Dwight, tr. Atharva - veda Saṁhitā.

The Harvard Oriental Series. Vol. VIII. edited by

Charles Rockwell Lanman. Massachusetts : The

University Press, 1914.

Winternitz, Maurice. History of Indian Literature.

Translated by Subhadra Jha. Vol. III Part I. Delhi :

Motilal Banarsidass, 1967.

Dictionaries

Monier - Williams, Sir Monier. A Sanskrit - English Dictionary. London : Oxford University Press, 1899.

Vaman Shivram Apte. The Practical Sanskrit - English Dictionary. 3d ed. Delhi : Motilal Banarsidass, 1965.

Articles

Crooke, W. "Sudra" Encyclopaedia of Religion and Ethics
XI (1920) : 914 - 916.

Gait, E.A. "Caste" Encyclopaedia of Religion and Ethics III
(1910) : 230 - 238.

Kroeber, A . L. "Caste" Encyclopaedia of Social Sciences
III (1930) : 254 - 256.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

ระยะเวลาของวรรณคดีพระเวท

การสันนิษฐานระยะเวลาที่แต่งวรรณคดีพระเวทเป็นเรื่องที่นักปราชญ์ทางภาษาศาสตร์ได้โต้เถียงกันมาเป็นเวลานาน ชาวอินเดียมีความโน้มเอียงที่จะถือว่าวรรณคดีโบราณของเขามีอายุมากนับเป็นหลายพันปี เช่น พาล คงคาชรติลัก (Bāl Gangadhar Tilak) มีความคิดว่า คัมภีร์ฤคเวทนั้นมีมาแล้วตั้งแต่ประมาณ 6000 ปีก่อนคริสตศักราช และแฮร์มันน์ ยาโคบี (Hermann Jacobi) เคยมีความเห็นว่า คัมภีร์นี้อยู่ในระยะเวลาประมาณ 2000 - 3000 ปีก่อนคริสตศักราช¹ นอกจากนี้ ปานธุรงค์ วามน กาเน (Pandurang Vaman Kane) ก็ให้ตารางของคัมภีร์ฤคเวทว่าอยู่ในระยะเวลาประมาณ 4000 ปีก่อนคริสตศักราช และยังเชื่อว่าคัมภีร์ฤคเวทบางบทอาจจะแต่งก่อนหน้านี้อีกด้วย² แต่อย่างไรก็ดี ความคิดเหล่านี้ปัจจุบันนี้ไม่เป็นที่เชื่อถืออีกต่อไปแล้ว

---

¹ Maurice Winternitz, A History of Indian Literature, Vol. I, tr. by S. Ketkar, 2ded. (Calcutta : The University of Calcutta, 1972), p. 296.

R.C. Majumdar, Ancient India, 6th. rev. ed. (Delhi : Motilal Banarsidass, 1971), p. 40.

² P.V.Kane, History of Dharmasāstra, Vol. II part I, p. Xi.

ความคิดส่วนใหญ่ที่เป็นที่ยอมรับกันในวงการของผู้ศึกษาวรรณคดีสันสกฤต ได้มาจากศาสตราจารย์ ฟรีดริช แมกซ์ มุลเลอร์ (Fridrich Max Müller) ผู้สันนิษฐานระยะเวลาของวรรณคดีพระเวทไว้ในหนังสือชื่อ A History of Ancient Sanskrit Literature เขาได้อธิบายขั้นตอนของวรรณคดีแต่ละประเภทในสมัยพระเวท โดยถือเอาการปรินิพพานของพระพุทธเจ้าเป็นเกณฑ์ คือ ปี 477 ปีก่อนคริสตกักราช พระพุทธเจ้าทรงรับหลักบางประการของคัมภีร์อุปนิษัท เช่น เรื่องกรรม และทรงตั้งหลักอนัตตาตรงข้ามทฤษฎีว่าด้วยอาตมันของคัมภีร์อุปนิษัท ซึ่งแสดงว่าพระองค์จะต้องทรงศึกษาคัมภีร์นี้มาเป็นอย่างดี ในการที่แนวความคิดใดจะเป็นที่ยอมรับและแพร่หลาย จะต้องใช้เวลานานพอสมควร ทั้งในสมัยโบราณ วรรณคดีแต่ละเล่มไม่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ใช้วิธีท่องจำถ่ายทอดกันไป และคัมภีร์อุปนิษัทที่สำคัญ เช่น พงศัตถอารันยกอุปนิษัท ฉานโทคยอุปนิษัท ต่างมีความยาวไม่น้อย ดังนั้น คัมภีร์อุปนิษัทจะต้องมีมาก่อนระยะเวลาของพระพุทธเจ้าประมาณ 200 ปี จึงกำหนดระยะเวลาของคัมภีร์อุปนิษัทว่าอยู่ประมาณ 800 - 600 ปีก่อนคริสตกักราช

ส่วนการที่จะกำหนดระยะเวลาของคัมภีร์พราหมณะต่าง ๆ นั้นเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก ตัวอย่างเช่น คัมภีร์ศตปถพราหมณะเป็นคัมภีร์ที่ยาวมาก การที่คัมภีร์ที่มีความยาวเช่นนี้จะสำเร็จสมบูรณ์ได้ก็จะต้องใช้เวลานาน แมกซ์ มุลเลอร์ ประมาณไว้อย่างคร่าว ๆ ว่าน่าจะต้องใช้เวลาก่ออีกประมาณ 200 ปี คือ ระหว่าง 1000 - 800 ปีก่อนคริสตกักราช และเวลาของคัมภีร์พราหมณะนี้ก็มีความใกล้เคียงล้ากับเวลาของคัมภีร์สังหิตาสสมัยหลัง

อนึ่ง คัมภีร์สังหิตามีอยู่ 4 คัมภีร์ คือ คัมภีร์ฤคเวทซึ่งเป็นคัมภีร์ที่เก่าที่สุด และคัมภีร์ยชุรเวท สามเวท และอถรรพเวท ซึ่งประพันธ์ขึ้นหลังจากที่คัมภีร์ฤคเวทสำเร็จเป็นรูปเล่มอย่างที่เราในปัจจุบันแล้ว คัมภีร์สังหิตาสมัยหลังเหล่านี้จะต้องมีมาก่อนคัมภีร์อุปนิษัท จึงอาจจะเหลื่อมล้ำหรือซ้อนกันกับคัมภีร์พราหมณะได้ ดังนั้น คัมภีร์สังหิตาสมัยหลังนี้ก็อาจจะอยู่ในระยะเวลาประมาณ 1000 - 800 ปีก่อนคริสตศักราชเช่นเดียวกัน

ส่วนคัมภีร์ฤคเวทอันประกอบด้วยบทสวดถึง 1028 สุกตะที่มีหลายตระกูลเป็นผู้แต่งขึ้นนั้น มีการถ่ายทอดโดยใช้การท่องจำ ซึ่งก็จะต้องเป็นไปในลักษณะคอยเป็นคอยไป ดังนั้น จึงควรให้ระยะเวลาในการแพร่หลายหรือรวบรวมทั้งหมดประมาณ 200 ปี ซึ่งก็ประมาณอายุของคัมภีร์ฤคเวทได้ว่าเป็น 1200 ปีก่อนคริสตศักราช

ส่วนคัมภีร์สุตฺรทั้ง 3 ประเภท คือ เศราตสุตฺร คฤหยสุตฺร และธรรมสุตฺร นั้น มีลักษณะบ่งชี้ว่าประพันธ์ขึ้นภายหลังคัมภีร์อุปนิษัท อายุของคัมภีร์สุตฺรนี้จึงถือได้ว่าอยู่ในระยะเวลาประมาณ 600 - 200 ปีก่อนคริสตศักราช¹

ความคิดของ ศาสตราจารย์แมกซ์ มุลเลอร์ เป็นที่ยอมรับของนักปราชญ์ในสมัยต่อมาเป็นส่วนใหญ่ ทั้งชาวอินเดียและชาวตะวันตก เช่น R.C. Majumdar

---

¹ F. Max Müller, A History of Ancient Sanskrit Literature, 2d ed. (London : William and Norgate, 1860).

นักประวัติศาสตร์อินเดียที่มีชื่อเสียงที่สุดคนหนึ่งก็รับความคิดเห็นนี้¹ นอกจากนี้
 J.N. Farquhar,² M. Winternitz,³ A.A. Macdonell⁴ ฯลฯ
 ต่างก็มีความคิดในทำนองนี้เช่นเดียวกัน

---

¹ R.C. Majumdar, Ancient India, p. 40.

² J.N. Farquhar, An Outline of the Religious Literature of India (London : The Oxford University Press, 1920), p. 17.

³ M. Winternitz, A History of Indian Literature, pp. 290 - 308.

⁴ A.A. Macdonell, The History of Indian Literature,

วรรณคดีพระเวททั้งหมดนี้ พอจะแสดงอายุเป็นตารางได้ดังนี้

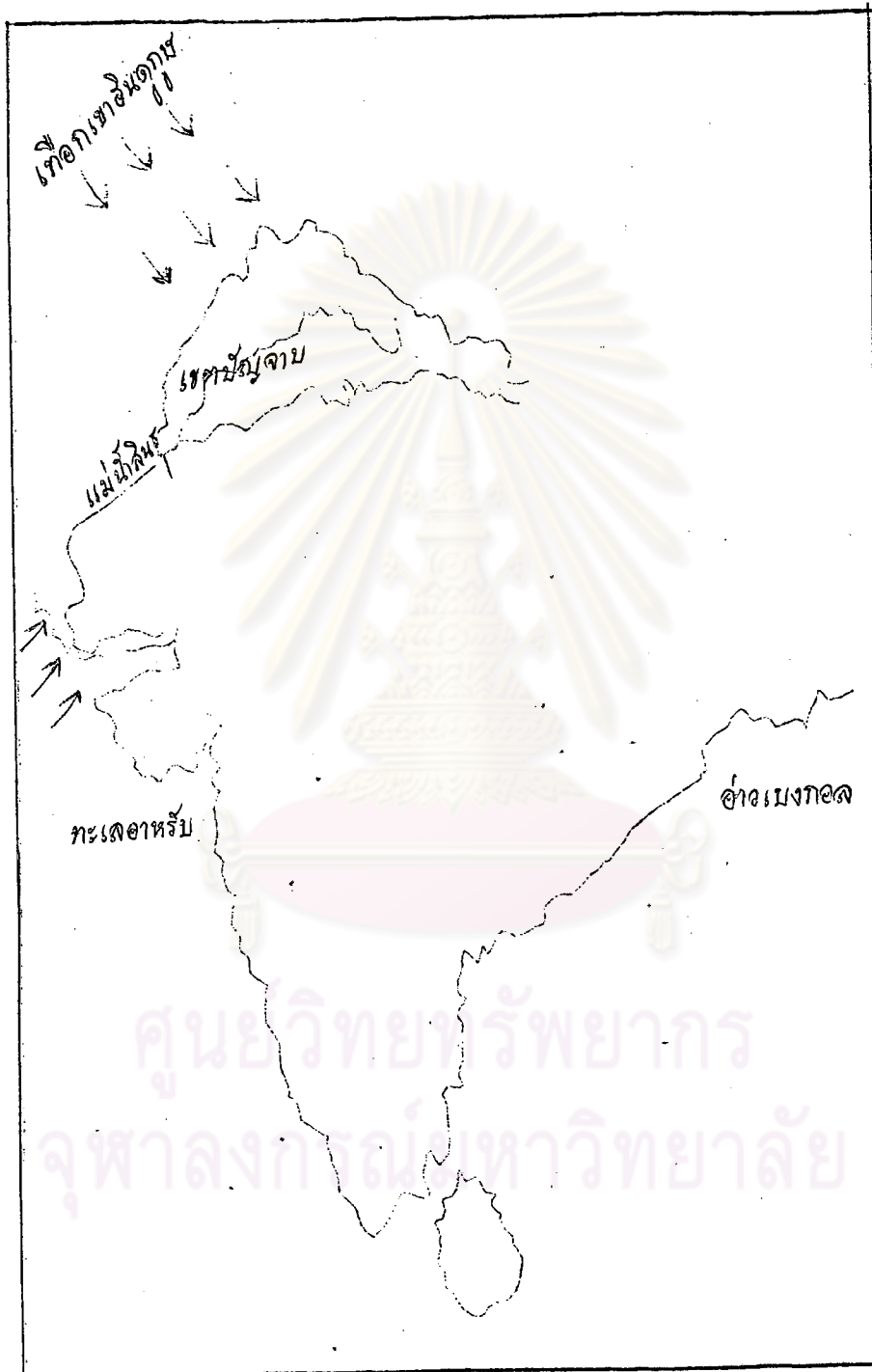
1200 ปีก่อนคริสตศักราช	คัมภีร์ฤคเวท
1000 - 800 ปีก่อนคริสตศักราช	คัมภีร์สังหิตาอื่น ๆ คือ ยજุรเวท สามเวท และอถรรพเวท คัมภีร์ พราหมณะ และอาร์ณยกะ
800 - 600 ปีก่อนคริสตศักราช	คัมภีร์อุปนิษัต
600 - 200 ปีก่อนคริสตศักราช	คัมภีร์ส๗๓๓

ศูนย์วิทยพัรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

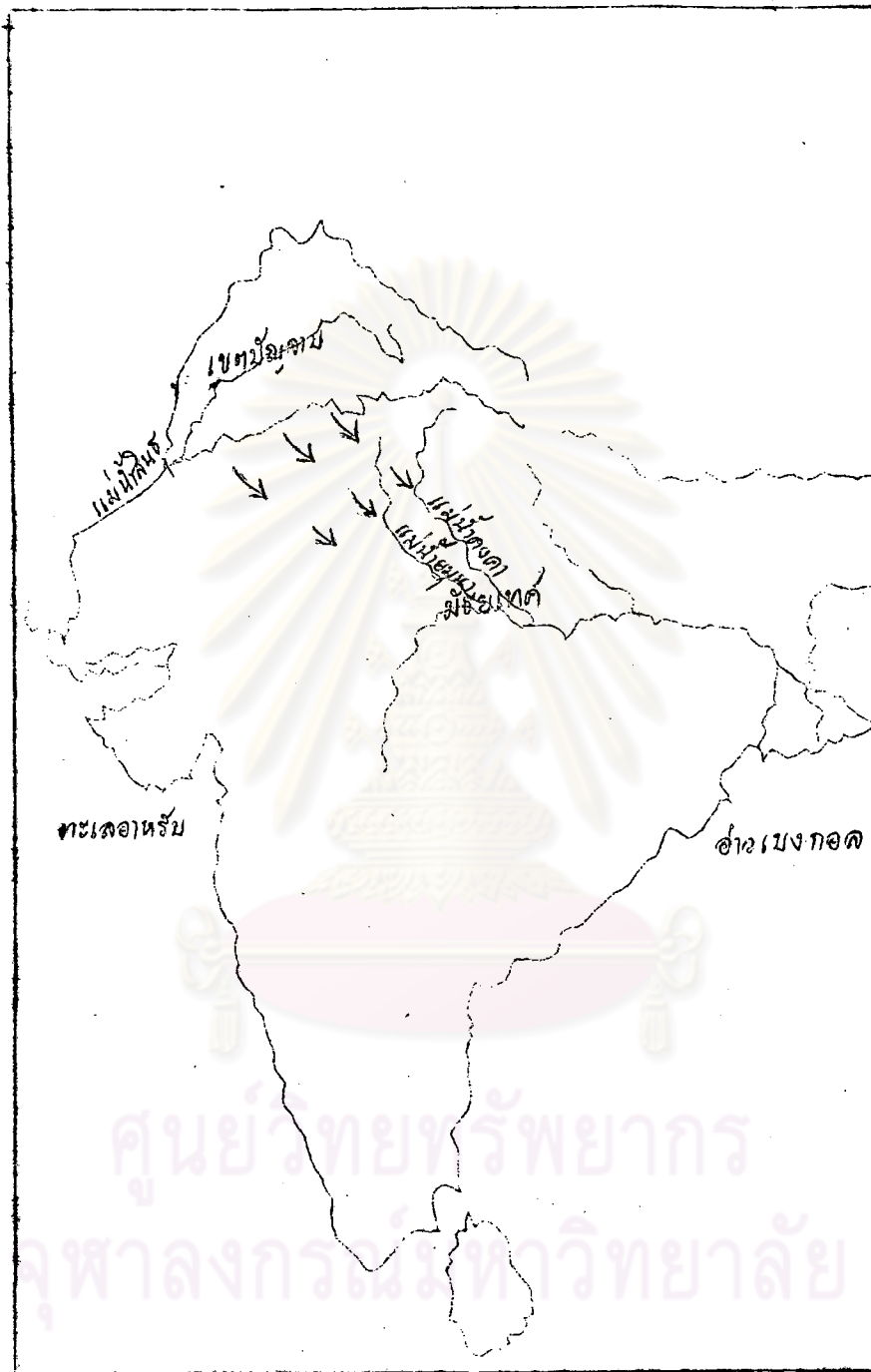
ภาคผนวก ข.

แผนที่แสดงการอพยพของชาวอารยัน

ภาพ ก.

ชาวอารยันอพยพเข้ามาตั้งหลักแหล่งบริเวณลุ่มแม่น้ำสินธุ หรือที่เรียกว่า
เขตปัญจาบเมื่อประมาณ 1000 ปีก่อนคริสตกักราช

ชาวอารยันอพยพออกไปทางภาคตะวันออก และตั้งหลักแหล่งบริเวณลุ่มแม่น้ำ
คงคาและยมนา หรือที่เรียกว่ามอญเทศ เมื่อประมาณ 800 ปีก่อนคริสตกาล

ประวัติผู้เขียน

นางสาวจรียา เจริญรัตน์ เกิดเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2495 ที่จังหวัด
ฉะเชิงเทรา จบการศึกษาชั้นบัณฑิตจากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เมื่อ พ.ศ. 2517 และได้ศึกษาต่อในบัณฑิตวิทยาลัยในปีเดียวกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย